

Prof. dr arch. Jerzy Wojtowicz
ul. Bruna 6 m 11, 02-594 Warszawa
tel. +48797419406, e-mail jerzy@post.harvard.edu

Warszawa, dnia 15.08.2014

RECENZJA

pracy habilitacyjnej pt. „*Zarządzanie dziedzictwem kulturowym w społeczeństwie opartym na wiedzy*” i opinia o dorobku naukowym dr inż.arch. Anetty Kępczyńskiej-Walczak

Wstęp

Praca habilitacyjna Pani dr inż. arch. Anetty Kępczyńskiej-Walczak odzwierciedla jej pokazny dorobek naukowy i dydaktyczny. Poważna część zainteresowań autorki koncentruje się wokół zagadnień konserwacji i dziedzictwa kulturowego w społeczeństwie informatycznym. Podstawą przedstawionych nam w pracy habilitacyjnej rozważań są wnioski wynikające z własnych doświadczeń i analiz, poparte zrozumieniem literatury, dorobkiem i doświadczeniami dr inż.arch. Kępczyńskiej-Walczak w dziedzinie architektury i współczesnych metod jej konserwacji. Istotny materiał wnosi także jej działalność dydaktyczna, badania, i własne projekty, obejmujące szerokie spektrum zbliżonej tematyki.

Ocena wartości poszukiwań tak specjalistycznych i nowatorskich jak praca dr inż.arch. Kępczyńskiej-Walczak należy do zadań trudnych, gdyż weryfikacja stawianych tez wymaga głębokiego zaangażowania w tematykę. Jako jedno z pierwszych w Polsce krytycznych omówień zarządzania dziedzictwem kulturowym w społeczeństwie informatycznym zasługuje na szczególną uwagę.

1. Charakterystyka formalna pracy

Monografia, będąca przedmiotem recenzji, zawiera dwieście pięćdziesiąt pięć stron tekstu, w tym dwieście dwanaście stron tekstu podstawowego czterysta dziewięćdziesiąt trzy przypisy, osiemnaście stron bibliografii obejmującej trzysta osiemdziesiąt dziewięć pozycji. Spis piętnastu schematów i ilustracji podaje autora i źródła. W pracy umieszczono także indeks miejsc i budynków.

Praca została wydana w roku 2014 przez Politechnikę Łódzka w ograniczonym nakładzie stu czterdziestu egzemplarzy.

W tekście pracy wydzielone są:

- Wprowadzenie,
- Sześć rozdziałów pracy zasadniczej,
- Podsumowanie,
- Bibliografia,
- Spis ilustracji,
- Spis tabel,
- Indeks osób,
- O autorce.

Szata graficzna pracy jak i typografia jest konwencjonalna i czytelna, a piętnaście schematycznych ilustracji jest zintegrowane z tekstem, co czyni pracę czytelną pomimo jej zwięzłego formatu.

Rozdział 01, pt. *Od zabytków do dziedzictwa - od ochrony do zarządzania*, składa się z pięciu podrozdziałów: 1.1 *Rozwój idei ochrony i konserwacji zabytków*, 1.2 *Od ochrony zabytków do zarządzania dziedzictwem*, 1.3 *Rys historyczny systemu ochrony zabytków w Polsce*, 1.4 *Stan obecny systemu ochrony zabytków w Polsce*, 1.5 *Podsumowanie*.

Rozdział 02, pt. *Społeczeństwo informacyjne* składa się z sześciu podrozdziałów: 2.1 *Rewolucja informacyjna*, 2.2 *Narodziny społeczeństwa informacyjnego*, 2.3 *Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Polsce*, 2.4 *Technologie informacyjne i komunikacyjne dla dziedzictwa kulturowego*, 2.5 *Digitalizacja*, 2.6 *Podsumowanie*.

Rozdział 03, pt. *O istocie zarządzania z perspektywy XXI wieku* składa się z sześciu podrozdziałów: 2.1 *Rewolucja informacyjna*, 2.2 *Narodziny społeczeństwa informacyjnego*, 2.3 *Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Polsce*, 2.4 *Technologie informacyjne i komunikacyjne dla dziedzictwa kulturowego*, 2.5 *Digitalizacja*, 3-4. *Podsumowani*.

Rozdział 04, pt. *Przykłady rozwiązań wspierających zarządzanie dziedzictwem kulturowym w krajach europejskich* składa się z pięciu podrozdziałów: 4.1. *Norwegia*, 4.2 *Szwecja*, 4.3 *Wielka Brytania*, 4.4. *Inne kraje*, 4.5 *Podsumowanie*.

Rozdział 05, pt. *Digitalizacja i informatyzacja w ochronie dziedzictwa kulturowego w Polsce* składa się z trzech podrozdziałów: 5.1 *Czynniki zewnętrzne stymulujące rozwój technologii informacyjnych w zarządzaniu dziedzictwem kulturowym w Polsce*, 5.2. *Technologie informacyjne wspierające zarządzanie dziedzictwem w Polsce*, 5.3. *Podsumowanie*.

Rozdział 06, pt. *Ku sprawnemu i skutecznemu zarządzaniu dziedzictwem kulturowym w społeczeństwie opartym na wiedzy* składa się z czterech podrozdziałów: 6.1. *Zintegrowane zarządzanie dziedzictwem kulturowym*, 6.2. *Inteligentne zarządzanie dziedzictwem kulturowym*, 6.3. *Zreorganizowane zarządzanie dziedzictwem*

2. Ocena Pracy

2. 1 Uwagi ogólne

Praca przedstawia historyczne i współczesne społeczne uwarunkowania ochrony, sterowania i administrowania spuścizną kulturową. Autorka dyskutuje ich formę, rozwój, rolę w dzisiejszym społeczeństwie informatycznym, oraz ich pozytywny czy też negatywny wpływ na problemy dziedzictwa. Przedstawia również rozwój służb konserwatorskich w Polsce, opisując ich obecną organizację wobec współczesnych wyzwań. Podkreśla także rosnące znaczenie zintegrowania ochrony i zarządzania dziedzictwem. Znaczna część pracy poświęcona jest rozwojowi społeczeństwa informatycznego na tle postępu technologii w ostatnich dekadach, wskazując także na globalne przemiany społeczne i kulturowe.

Dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak omawia teorię zarządzania, opisując zarządzanie w sektorze publicznym i jego ewolucję od początku XX wieku. Porusza też role systemów informatycznych, wspierających procesy decyzyjne. Obserwacje struktur organizacyjnych polskiego systemu ochrony dziedzictwa analizowane są na tle podobnych zjawisk notowanych w innych europejskich państwach. Zintegrowany charakter rozwiązań z zakresu zarządzania jak i nowoczesnych technologii i wdrożenia informatyki w zarządzaniu dobrami kultury przedstawiony jest na przykładzie powstającego Zintegrowanego Systemu Informacji o Zabytkach, jak i zastosowania *Geographical Information System (GIS)* dla ochrony krajobrazu kulturowego i dziedzictwa. Kończącą częścią jest konkluzja i rekapitulacją trzech głównych wątków poruszanych w pracy: zintegrowanemu zarządzaniu dziedzictwem kulturowym, wykorzystaniu technologii informacyjnych oraz organizacji struktur odpowiedzialnych za ochronę zabytków w Polsce.

Monografia jest kompleksowym i krytycznym ujęciem współczesnej interpretacji wiedzy dotyczącej dziedzictwa. Przedstawia oryginalne spojrzenie autorki na powyższe kwestie.. Brak w niej opisu i dyskusji specyficznych narzędzi i technologii mogących mieć zastosowanie do zarządzania dziedzictwem co zdaje się obiecywać ambitny tytuł pracy.

2.2 Uwagi szczegółowe

Układ pracy jest logiczny i czytelny, jakkolwiek brak ilustracji graficznych, obrazujących dyskutowane przypadki, wymaga od czytelnika koncentracji i znajomości przedmiotu.

Ze względu na interdyscyplinarność badań, konieczne było zapoznanie się ze źródłami i literaturą z pogranicza nauk technicznych, humanistycznych i społecznych - w szczególności zaś ochrony i konserwacji zabytków, technologii informacyjnych oraz teorii zarządzania. Autorka wymienia *The Coming of Post-Industrial Society* Bella, *Future Shock* Alvina Tofflera i prace hiszpańskiego socjologa Manuela Castellsa jako szczególnie ważne dla jej badań. Ze względu na specyfikę i szeroki zakres tematyczny studium konieczne było także poznanie licznych przykładów zastosowania technologii

cyfrowych w zarządzaniu dziedzictwem.

Bardzo ważne w toku prac studialnych stały się obserwacje autorki dotyczące funkcjonowania systemu ochrony zabytków w Polsce, poparte doświadczeniami zawodowymi i innowacyjną działalnością dla Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków. Szczególnie istotne okazały się spostrzeżenia zdobyte w roli koordynatora ds. ogólnopolskiego systemu informacji o zabytkach oraz inicjatora i udziału w międzynarodowych projektach wdrażających informatykę w tej dziedzinie.

Na podstawie analizy literatury autorka wybrała kraje, których doświadczenia w zakresie wdrażania technologii informacyjnych w zarządzaniu dziedzictwem kulturowym zostały opisane jako "case studies". Udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach, tak jak wyjazdy studialne do Anglii, Austrii, Danii i Norwegii pozwoliły dr inż. arch. Anecie Kępczyńskiej-Walczak zdobyć dalsze cenne źródłowe informacje.

Tematyka i zakres pracy jest aktualny. Szybkie transformacje współczesnego świata stawiają bardzo poważne wyzwania dla zarządzania historycznym środowiskiem kulturowym w erze globalizacji. Autorka podkreśla częsty brak równowagi pomiędzy rozwojem ekonomicznym a zachowaniem historycznej tkanki, który prowadzi do utraty wartości dziedzictwa kulturowego i stopniowego zaniku tożsamości.

2.2.1 Rozdział pierwszy

Rozdział pierwszy otwiera szkic historii konserwacji oraz metod ochrony spuścizny kulturowej minionych pokoleń. Ważnym wątkiem jest analiza relacji między zabytkiem a dziedzictwem oraz ochroną i zarządzaniem. Opisany jest rozwój służb konserwatorskich w Polsce, a także kontekst wyzwań, z którymi muszą się one współcześnie mierzyć. Szczególnie cenną wydaje się tu obserwacja, że

"Obecnie finanse wojewódzkich urzędów ochrony zabytków zdają się bardziej odzwierciedlać umiejętności negocjacyjne polityków z poszczególnych regionów. Jednak kwoty, jakimi dysponują nawet konserwatorzy o największych budżetach, nie pozwalają na prowadzenie polityki systemowego wsparcia dla posiadaczy zabytków. Tym samym przerzucono na właścicieli odpowiedzialność."

Oraz, że

"Bez sprawnego zarządzania system demokratyczny oraz gospodarka rynkowa nie tylko nie są siłami wystarczającymi dla ochrony zabytków, ale działają na jej niekorzyść."

W przypadku niezamożnego społeczeństwa o niskim poziomie świadomości i wyrobienia, niedoskonałość lub brak sprawnego zarządzania spuścizną kulturową może grozić, wg autorki, skutkami katastrofalnymi. Przerzucenie na obywateli obowiązków związanych z utrzymywaniem zabytków w należytym stanie, bez jednoczesnego zapewnienia

odpowiedniego wsparcia merytorycznego, organizacyjnego i finansowego, autorka uważa za problematyczne. Wskazuje, że koncepcje konserwatorów przeszły głęboką transformację, ewoluując od zabytku do dziedzictwa i od ochrony do zarządzania. Cytuje między innymi słowa Prof. Kadłuczki:

“Model zakładający, iż dziedzictwo kulturowe może być traktowane jako fundament rozwoju, wymaga spojrzenia na konserwację jako dziedzinę twórczą, poszukującą rozwiązań integrujących zabytek nie jako rzecz, ale jako byt wpisany w metabolizm współczesnej przestrzeni egzystencjalnej”.

Autorka postuluje, że w Polsce przepisy prawne, dotyczące ochrony zabytków, zostały dostosowane do statycznej sytuacji, typowej dla gospodarki centralnie planowanej. Istnieje więc potrzeba utworzenia nowego, skutecznego programu zarządzania dziedzictwem, zaspokajającego potrzeby lokalnych społeczności, które wraz z właścicielami i użytkownikami zabytków mają kluczowe znaczenie dla ochrony dziedzictwa. Jednakowoż, powołując się na interesującą opinię Prof. Roberta Kunkla dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak podkreśla, że współczesne społeczeństwo nie jest ani jednorodne, ani statyczne. Podlega ono dynamicznym, rewolucyjnym zmianom postaw, zachowań, poglądów i potrzeb. Za jeden z najważniejszych czynników, który legł u podstaw tego procesu, uznaje się rewolucję informacyjną - o czym będzie szerzej mowa w następnym rozdziale.

2.2.2 Rozdział drugi i trzeci

Rozdział drugi traktuje o społeczeństwie informatycznym, trzeci o nowoczesnych metodach zarządzania, a szczególnie o zarządzaniu wiedzą. Narodziny społeczeństwa informacyjnego przyniosły ze sobą głębokie zmiany. Wpływ rozwoju nowych technologii na ewolucję społeczną i szeroko rozumianą ochronę zabytków przedstawiony jest w kontekście globalnym, a następnie w odniesieniu do Polski.

Zmiany to nie tylko nowe możliwości, ale również problemy i zagrożenia. Autorka przypomina, że już w latach czterdziestych XX wieku MIT profesor Norbert Wiener stwierdził, że "informacja to informacja, nie zaś materia ani energia", zdając się sugerować, że jest ona trzecim składnikiem wszechświata. Dokumentując głębię i tempo tych gwałtownych przemian, dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak podkreśla że

„...mamy do czynienia z rewolucją, a tak naprawdę z dwoma bliźniaczymi, nierozzerwalnie połączonymi przewrotami - cyfrowym i informacyjnym. Pierwszy ma charakter stricte technologiczny - nowoczesne rozwiązania cyfrowe odgrywają coraz większe znaczenie nie tylko w gospodarce, ale stają się nieodzownym elementem życia większości z nas, wypierając z wielu dziedzin starsze rozwiązania. Druga z wymienionych rewolucji ma szerszy charakter, gdyż dotyczy roli informacji, sposobów jej przekazywania i przetwarzania we wszystkich aspektach współczesnej cywilizacji - gospodarczym, społecznym, kulturalnym, a także technologicznym. Należy jednak podkreślić, iż obie rewolucje wzajemnie się

napędzają i stymulują.

Oczywiście ma na to wpływ postępująca moc obliczeniowa procesorów, która wg. prawa Moore'a podwaja się co 24 miesiące. Dla autorki technologie przetwarzania informacji i komunikacji są tym, czym były nowe źródła energii dla kolejnych etapów rewolucji przemysłowej. Opierając się na słynnej pracy Manuel Castells pt. *Network Society* autorka wnioskuje, że obecny przełom doprowadza do głębokich przeobrażeń społecznych. Publikacja "Riding the Third Wave" A. Toffiera pozwala dyskutować jego trzy fale zmian społeczno-gospodarczych. Odnosząc te teorie do dóbr konsumpcyjnych dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak pisze, że ludzie przestają być jedynie ich konsumentami, ale zaczynają je aktywnie kreować i prezentować za pośrednictwem nowych technologii cyfrowych.

Wielowarstwowy model społeczeństwa informacyjnego, zdaniem dr inż.arch. Anetty Kępczyńskiej-Walczak, pozwala uporządkować omawianą problematykę, ilustrując to schematem

'..gdzie jądro stanowi technologia informacyjna, sfera techniczna otoczona jest przez warstwę zjawisk związanych z jej gospodarczym wykorzystaniem, która z kolei otoczona są przez warstwę zjawisk o charakterze społecznym, kulturowym i politycznym..'

Równie staranne jest omówienie zmian dziedzictwa kulturowego, w trakcie jego digitalizacji, dla rozwoju społeczeństwa informatycznego w Polsce.

Digitalizacja to konwersja danych analogowych na formę cyfrową. Autorka przywołuje interesującą definicję, przyjętą dziś w muzealnictwie, gdzie digitalizacja to nadawanie postaci cyfrowej wizerunkom muzealiów oraz ich danym opisowym. Jest to szczególnie ważne we współczesnym programie digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych.

Niewątpliwie digitalizacja pomaga trwałości niektórych danych analogowych a dostęp do nich przez Internet umożliwi ich popularyzację. Autorka wymienia i charakteryzuje szereg instytucji i programów, zajmujących się udostępnianiem zasobów kultury. Przypomina, że w dziedzictwie kulturowym istnieje wiele obiektów, które nie mają formy tekstowej. W takim przypadku konieczne jest ich opisywanie za pomocą metadanych, umożliwiając zarazem stosowanie przyjętych metod wyszukiwania w repozytoriach materiałów wizualnych i dźwiękowych. Dla masowego udostępnienia tych zbiorów konieczne jest ustalenie międzynarodowych standardów ich opisywania, a także technicznych standardów digitalizacji. W podsumowaniu rozdziału autorka pisze, że rewolucja informacyjna jest postrzegana w literaturze przedmiotu jako niezwykle znaczący okres w dziejach ludzkości. Utożsamiana jest z początkiem nowego etapu jej rozwoju, gdzie coraz większą rolę zaczęły odgrywać aspekty niematerialne, takie jak: wiedza, umiejętności, kreatywność, inteligencja. Społeczna waga takiego kroku z pewnością dorównuje zmianom, jakie przynosił wynalazek koła, druku, czy silnika parowego. Obiecująca przyszłość – być może temat do dalszych badań dla dr Anetty Kępczyńskiej-

Walczak.

O istocie zarządzania z perspektywy XXI wieku traktuje rozdział trzeci. Szczególną uwagę poświęcono ewolucji koncepcji zarządzania w sektorze publicznym. Omówiono problematykę związaną z zarządzaniem wiedzą i ze wspierającymi systemami informatycznymi. W podsumowaniu nakreślono możliwości przekształcenia struktur organizacyjnych polskiego systemu ochrony dziedzictwa, wskazując na jego sieciowy charakter oraz silną zależność od wiedzy.

Dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak wyodrębnia zagadnienia zarządzania dziedzictwem rozumianym jako nieodnawialny zasób, zarządzania instytucjami uczestniczącymi w procesie ochrony dziedzictwa i zarządzania wiedzą. Według autorki struktura zarządzania dziedzictwem kulturowym w Polsce wykazuje niedostatki na każdym szczeblu. Praca proponuje kilka ambitnych scenariuszy przekształcenia służby ochrony zabytków, co wg recenzenta wychodzi poza jej tematykę.

2.2.3 Rozdział czwarty i piąty

Kolejna część monografii poświęcona jest przykładom rozwiązań wspierających zarządzanie dziedzictwem kulturowym w trzynastu krajach i regionach Europy.

Norwegia jest szczególnie interesującym przykładów omawianych w pracy. Ochrona dziedzictwa jest tam w dużej mierze realizowana na poziomie administracji regionalnej. Dyrektoriat centralny sprawuje jedynie nadzór nad planowaniem przestrzennym w zakresie chronionych obiektów i pełni funkcję doradczą dla tych zajmujących się zabytkami na szczeblu regionalnym. Zajmuje się on również promocją dziedzictwa oraz edukacją społeczeństwa.

Według autorki w Wielkiej Brytanii ochrona zabytków jest świetnie zorganizowana, choć w Anglii, Szkocji, Walii i Irlandii Północnej funkcjonują odrębne instytucje i agendy rządowe, różniące się formą ochrony dziedzictwa kulturowego. Praca szczegółowo porównuje te systemy.

Rozdział piąty pt. *Digitalizacja i informatyzacja w ochronie dziedzictwa kulturowego w Polsce* jest krytycznym omówieniem zastosowań technologii informacyjnych do zarządzania polskim dziedzictwem kulturowym. Autorka opisuje czynniki, które wywarły wpływ na nowe rozwiązania, oraz podaje przykłady zrealizowanych projektów unijnych, dotyczących zarządzania i rejestru zabytków na poziomie krajowym i lokalnym. Praca analizuje też znaczenie technologii cyfrowych do tworzenia dokumentacji pomiarowej jako punktu wyjścia do studiów badawczych i jako części systemu informacji o zabytkach.

Wiele uwagi poświęcone jest *Zintegrowanemu Systemowi Informacji o Zabytkach* oraz opracowaniu cyfrowego systemu informacji dla ochrony krajobrazu kulturowego kraju. System ten powinien wg autorki zawierać następujące elementy:

- Konkretny cele i działania, sformułowane w oparciu o możliwości i potrzeby dziedzictwa i jego użytkowników;
- Instrumenty i procedury koordynacji podejmowania decyzji;
- System monitorujący stan konserwacji i jego procedury.

Autorka analizuje interesujący przypadek lubelskiego planu zintegrowanego zarządzania dziedzictwem w ramach programu EU HERO (*Heritage as Opportunity*).

Praca zawiera też szczegółowy schemat proponowanej przez autorkę organizacji pracy w Zintegrowanym Systemie Informacji. Jest to inicjatywa ważna, bowiem, według dr inż.arch. Anetty Kępczyńskiej-Walczak, mimo funkcjonowania opisanych baz danych, system dokumentacji zabytków w Polsce w codziennej praktyce wciąż jest oparty na zbiorze papierowych kart obiektów. Ze względu na brak ogólnopolskiego internetowego systemu przetwarzania danych o zabytkach w ciągu ostatniej dekady pojawiło się wiele oddolnych inicjatyw. Praca wskazuje jednocześnie rosnącą wśród władz lokalnych świadomość konieczności opracowania informacji geoprzestrzennych dla obiektów i obszarów objętych ochroną.

Dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak postuluje więc, że nowe techniki dokumentacji pomiarowej oferują wiele dotychczas niedostępnych możliwości badawczych.

2.2.4 Rozdział szósty

Rozdział zamykający monografię proponuje wizję sprawnego zarządzania dziedzictwem kulturowym w społeczeństwie opartym na wiedzy. Jest swoistym manifestem i zawiera interesujące obserwacje, choć wiele z nich były rozważane już w poprzednich rozdziałach, a końcowe uwagi, choć mogą służyć jako syntetyczne przekazanie istoty pracy, wydają się lakoniczne i ogólnikowe.

Dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak podsumowuje tu główne wątki występujące w pracy. Dokumentuje spostrzeżenia i refleksje wynikające z przeglądu dotychczasowych rozwiązań stosowanych w Polsce i innych krajach europejskich związane z integracją zarządzania dziedzictwem, wdrożeniem technologii informacyjnych oraz organizacją struktur.

Autorka podkreśla rosnący dystans między teorią a praktyką. Tradycyjnie przyjęta ochrona dziedzictwa kulturowego wykształciła się w czasach, gdy przedmiotem zainteresowania konserwatorów była relatywnie mała ilość obiektów. Niezbędne jest wykształcenie nowych zasad ochrony dziedzictwa na tle zmian spowodowanych rewolucją informatyczną.

Pozostaje jednak ważne pytanie:

W jaki sposób środowisko konserwatorskie może się odnaleźć w cyfrowej rzeczywistości?

Niektóre z wielu możliwości zastosowania informatyki do rozwiązywania problemów w tej

dziedzinie to:

- archiwizacja informacji o zabytkach,
- udostępnianie dziedzictwa przez platformę cyfrową,
- zarządzania obiektami zabytkowymi i
- automatyczne rozpoznawanie i analizy porównawcze.

. Szkoda, że autorka nie znalazła miejsca w swej monografii na głębszy opis i analizę tych technologii. Są one bowiem już często stosowane w życiu codziennym. I tak na przykład: *Do urzędzeń badawczych, które umożliwiają zdalne konsultacje z ekspertami na odległość* możemy już dziś stosować Skype, a do *wprowadzania i uaktualniania "na bieżąco" wyników prac badawczych w zintegrowanym systemie danych o zabytkach* dostępne są na przykład sieciowe bazy danych.

Dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak proponuje jeszcze inne potencjalne zastosowania informatyki w zarządzaniu ochroną dziedzictwa i zarządzaniu obiektami zabytkowymi:

- urządzenia do digitalizacji zasobów i skanowania trójwymiarowego,
- pozyskiwanie danych,
- przetwarzanie i ochrony informacji, do wirtualnej kolekcji, monitoringu i rozwiązań mobilnych..

Podsumowanie przedstawia też dygresje i uwagi ogólne, dotyczące szerszego spojrzenia na spuściznę kulturową.

Monografia dr inż.arch. Anetty Kępczyńskiej-Walczak jest pouczająca i zawiera rozległą listę publikacji związanych z dyskutowanym tematem. Wydaje się jednak opisowa raczej niż precyzyjnie rzeczowa, a proponowane rozwiązania są raczej ogólnikowe. Brak wnikliwego opisu narzędzi IT, a przykłady stosownych technologii w formie case studies byłyby mile widziane. Streszczenie w języku angielskim mogłoby rozszerzyć zasięg i widoczność pracy. Niewielki nakład 140 egzemplarzy odbiega od przyjętych wymogów. Brak ilustracji (potencjalnie jest b. bogaty materiał). A jednak praca w sumie oryginalna, ciekawa i informatywna.

3. Ocena dorobku naukowego i twórczego

Pole zainteresowań naukowych oraz projektowych dr inż.arch. Anetty Kępczyńskiej-Walczak w domenie architektury i urbanistyki obejmuje zagadnienia *zarządzania dziedzictwem kulturowym w społeczeństwie opartym na wiedzy*.

Do momentu uzyskania stopnia doktora nauk technicznych, na dorobek naukowy dr inż.arch. Anetty Kępczyńskiej-Walczak złożyły się

- Współ-organizacja i udział w międzynarodowych warsztatach i projektach zorganizowanych przez Prince of Wales's Institute of Architecture
- Praca magisterska, poruszająca problematykę rewitalizacji terenów przemysłowych w Łodzi. Praca dyplomowa została wysoko oceniona i nagrodzona przez Towarzystwo Urbanistów Polskich i szeroko publikowana.

- Podyplomowe studia na University of Strathclyde na stypendium przyznany przez Fundację im. Stefana Batorego, pozwalające rozwijać zainteresowania kandydatki w wykorzystywaniu różnorodnych technik komputerowych w działalności projektowej i badawczej.

Dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak uzyskała stopień Doctor of Philosophy na University of Strathclyde w Glasgow na podstawie rozprawy *A model proposal for digitisation and recording data on architectural heritage in Poland based on European guidelines and best practices*, wykonanej pod kierunkiem prof. Thomasa Mavera i prof. Stefana Wrony. Powróciła jako asystent do Instytutu Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej, gdzie od 2005 roku pracuje jako adiunkt. W okresie tym powstało jej osiem publikacji krajowych i zagranicznych. Współpraca z Zakładem Historii Architektury i Konserwacji Zabytków i z Instytutem Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego zaowocowała artykułami dotyczącymi wykorzystania technik komputerowych, prezentowanymi na międzynarodowych konferencjach eCAADe i CAADRIA.

W ciągu kolejnych dziewięciu lat brała udział w 23 konferencjach, w tym 15 o zasięgu międzynarodowym. W omawianym okresie ukazało się drukiem 27 publikacji (w tym 15 artykułów w czasopiśmie krajowych i zagranicznych oraz 12 w monografiach krajowych i zagranicznych), których była autorką lub współautorką. Kolejne 4 publikacje (2 rozdziały i 2 artykuły) zostały złożone do druku.

Od 2004 roku dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak uczestniczyła w zespole tematycznym „Dziedzictwo Kulturowe” Polskiej Platformy Technologicznej Budownictwa w ramach Europejskiej Platformy ECTP (European Construction Technology Platform). Natomiast w latach 2005-2008 działała w Europejskiej Sieci Miast Secesyjnych Reseau Art Nouveau Network. Była też współrealizatorką projektu badawczego, finansowanego przez Ministra Edukacji i Nauki, który dotyczył analizy zespołów fabryczno-mieszkalnych związanych z europejskim przemysłem włókienniczym.

Po uzyskaniu stopnia doktora dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak zaczęła pełnić funkcję kierownika Pracowni Komputerowej, a następnie Zespołu Komputerowego Wspomagania Projektowania w Instytucie Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej. Prowadziła tam zajęcia z komputerowego wspomagania projektowania architektonicznego i urbanistycznego na kierunkach Architektura i Urbanistyka, Architektura Wnętrz, Gospodarka Przestrzenna oraz Architecture Engineering (w języku angielskim). Na swoich zajęciach wprowadziła innowacyjne metody parametryczne do elementów nowoczesnego projektowania. Niestety materiały dydaktyczne i dokumentacja dotycząca dorobku projektowego jest zbyt skromna aby ją poważnie oceniać, natomiast osiągnięcia dotyczące głównego zainteresowania oraz działalności organizacyjnej kandydatki są zaprezentowane wnikliwie.

W latach 2008-2010 dr inż.arch. Kępczyńska-Walczak pełniła funkcję pełnomocnika Dyrektora Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków do spraw wdrażania Ogólnopolskiej Bazy Danych o Zabytkach. W ramach tej pracy była odpowiedzialna za opracowanie założeń i rozpoznania zasobów jakie powinny wejść w skład

projektowanego systemu. Wymiana doświadczeń z instytucjami zajmującymi się dokumentacją dziedzictwa w innych krajach europejskich prowadziła do opracowania Zintegrowanego Systemu Informacji o Zabytkach.

Dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak była inicjatorką oraz koordynatorką przystąpienia Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków do CARARE (Connecting Archaeology and Architecture in Europe) finansowanego przez Komisję Europejską.

W tym samym okresie dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak wstąpiła do Rady do spraw Wdrażania Dyrektywy INSPIRE w Polsce, reprezentując w niej Ośrodek Badań i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Uczestnicząc w konsultacjach projektu ustawy o Infrastrukturze Informacji Przestrzennej, związanej z implementacją tej Dyrektywy w Polsce, przyczyniła się do uwzględnienia specyfiki zabytków architektury i urbanistyki w zakresie "obszarów chronionych".

Dr inż.arch. Anetta Kępczyńska-Walczak jest współautorką dokumentu "Strategia digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009-2020". W 2011 roku przygotowała ekspertyzę dla Centrum Kompetencji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, polegającą na opracowaniu wytycznych Katalogu Dobrych Praktyk Digitalizacji Obiektów Muzealnych. Jest autorką kart ewidencyjnych zabytków nieruchomości dla kilku obiektów objętych ochroną konserwatorską na terenie Łodzi, a także kilku projektów architektonicznych i komputerowych modeli urbanistycznych.

Podsumowując, dorobek naukowy, zawodowy i organizacyjny dr inż. arch. Kępczyńskiej-Walczak oraz recenzowana monografia - stanowią ważki wkład w dziedzinę urbanistyki i architektury. Autorka pracy daje dowody głębokiego zaangażowania w aspekty architektury w dobie rosnącego zainteresowania i upowszechniania aspektów globalnego i lokalnego dziedzictwa kulturowego w społeczeństwie informatycznym.

Wniosek końcowy

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej opinie i argumenty uważam, że przedstawiona rozprawa habilitacyjna, jak i dorobek naukowy, dydaktyczny i twórczy dr inż. arch. Anetty Kępczyńskiej-Walczak spełniają ustawowe warunki uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk technicznych. Wnioskuje zatem o dopuszczenie kandydata do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

